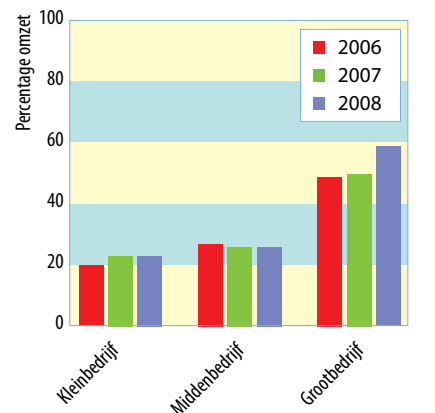

Moderne bouworganisatievormen worden belangrijker

Moderne bouworganisatievormen als bouwteam en design & construct genereren voor bouwbedrijven steeds meer omzet. Vooral grote bedrijven zien de omzet uit deze innovatieve organisatievormen stijgen tot bijna 60 procent van de totale omzet. Dit blijkt uit het onderzoek 'Procesintegratie en innovatief ondernemerschap in het bouwproces, meting 2008' van het Economisch Instituut voor de Bouwnijverheid (EIB). Het EIB heeft dit onderzoek in de afgelopen vier jaar voor PSIBouw uitgevoerd. Het onderzoek geeft zicht op de mate waarin opdrachtnemers in de bouw (ontwerpers, adviseurs, bouw- en bouwinstallatiebedrijven en toeleveranciers) zich ontwikkelen tot moderne, innovatieve bedrijven. De mate waarin en de manier waarop door de bedrijven innovaties worden ontwikkeld en toegepast verschilt met hun positie in het bouwproces. De meeste bouwbedrijven passen innovaties toe die door derden zijn bedacht en

ontwikkeld. Eigen ontwikkeling vindt vooral plaats op het terrein van de projectorganisatie. Bouwbedrijven hanteren vooral een reactieve marktbenadering. Slechts 6 procent van de bedrijven in de gww vertoont proactief gedrag door vooral met eigen producten en diensten de markt op te gaan. Bouwbreed gaan bouwbedrijven in de afgelopen jaren minder vaak met eigen initiatieven naar opdrachtgevers. Duurzame samenwerking tussen opdrachtnemers, waarbij uitwisseling van kennis en ervaring tot wederzijds voordeel kan leiden, is een belangrijke voorwaarde om tot proces- en systeeminnovatie te komen. De meeste opdrachtnemers werken echter vooral samen met partners binnen de eigen professie. Door de gww-bedrijven vindt daarnaast samenwerking plaats met ontwerp- en adviesbureaus en toeleveranciers. Er is maar een beperkte samenwerking van gww-bedrijven met bouwinstallatiebedrijven.

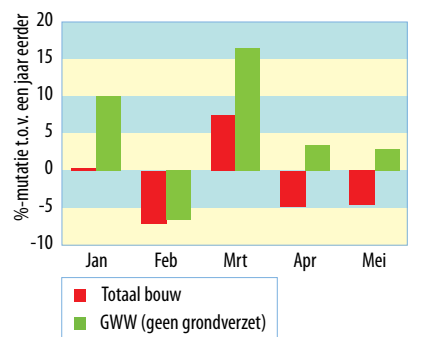

OMZET UIT MODERNE BOUWORGANISATIEVORMEN

Gww onttrekt zich aan bouwmalaise van begin 2009

De omzet van bouwbedrijven met tien of meer werkzame personen is in mei 2009 met ruim 4 procent gedaald, zo blijkt uit cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Dit jaar zijn de omzetten van de bouwbedrijven in de maanden februari, april en mei gedaald. Deze omzetsontwikkelingen tonen aan dat de bouwsector nog steeds last heeft van de economische en financiële crisis. In januari 2009 lieten bouwbedrijven nog een zeer lichte stijging van 0,3 procent zien. In maart dit jaar viel de omzetsstijging van de bouw op. De omzet steeg met ruim 7 procent.

In maart 2009 was echter sprake van een toename van het aantal productieve uren vergeleken met maart 2008. Er was sprake van één werkdag meer en één feestdag minder. De omzetsontwikkeling van de gww in mei 2009 kwam uit op een stijging van bijna 3 procent vergeleken met mei 2008. Hiermee liep de omzetsgroei ruim voor op die van de totale bouw in mei 2009. Opvallend is de flinke omzetsstijging van de gww van 16 procent in de maand maart. Behalve de maand februari heeft de gww dit jaar alleen maar een positieve groei laten zien.

OMZETONTWIKKELING BOUW 2009

Sombere vooruitzichten voor b&u

Vlak voor de bouwvakantie 2009 is de omvang van de orderportefeuille in de burgerlijke- en utiliteitsbouw (b&u) gedaald tot het laagste niveau sinds eind 1993. In de woningbouw daalde de orderportefeuille in juni met 0,2 maand tot 6,2 maanden. In de utiliteitsbouw is de orderportefeuille sinds eind april met een volle maand gedaald tot 5,6 maanden. Hiermee komt de orderportefeuille in de b&u eind juni uit op 5,9 maanden, ruim een derde minder dan een jaar geleden toen deze nog 8,8 maanden bedroeg. De orderportefeuille in de gww is in dat jaar

slechts met 11 procent gedaald tot 6,2 maanden. Voor het eerst sinds het EIB met de conjunctuurmeting is gestart (september 1985), is de omvang van de orderportefeuille in de b&u kleiner dan die in de gww. De orderportefeuille van de hele bouw bedraagt eind juni 6,0 maanden tegen 8,5 maanden een jaar geleden. De werkvoorraad wordt door 39 procent van de bouwbedrijven als klein voor de tijd van het jaar beoordeeld. Slechts 6 procent vindt de voorraad werk groot. Zowel in de b&u als in de gww zorgt het uitblijven van orders voor de meeste hinder voor de

voortgang van het werk. Slechts 2 procent van de bouwbedrijven verwacht de komende maanden meer personeel in dienst te zullen nemen. Meer dan één derde van de bedrijven in de b&u verwacht de komende maanden personeel te zullen moeten laten gaan. In de gww geldt dit voor één op de tien bedrijven. Bijna een kwart van de bouwbedrijven verwacht een daling van de afzetprijzen, terwijl 4 procent een stijging verwacht.